

Serge Brussolo

Vizită cu ghid

Visite guidée

Durerea îi țâșni din vârful degetului, sfâșiind voalul de somnolență care-l învăluia. Georges făcu un salt înapoi, iar capul i se ciocni dureros de peretele din cărămidă roșie al meterezului unde ațipise. Preț de-o secundă, își văzu mâna dreaptă inundată de sânge și curioasa insectă cu carapace de chitină care se îndepărta de-a-ndărătelea, ducând între cleștii hipertrofiați unghia pe care o smulsese din arătătorul omului adormit. Georges detesta acele jivine care mișunau prin fisurile turnului, dar îl dezgustau atât de mult, încât niciodată nu-și găsea curajul de a le strivi. Gângania fugea deja la adăpostul unei crăpături în zid, purtându-și trofeul. Georges se strâmbă: durerea devenea intensă; un burghiu de foc ale cărui efecte se făceau simțite până la cot. Se ridică împleticit, ridicând mâna din care curgeau picături mari de sânge și traversă încăperea în direcția dulapului cu geam.

Soarele pătrundea prin ambrazură, împărțind camera ortogonală printr-o lungă linie aurie în care dansa praful. Georges parcurse rapid din ochi șirul de flacoane farmaceutice îngrămădite pe raftul cel mai de sus, deasupra rândurilor de instrumente chirurgicale pe care lumina cânta cu scânteieri de crom. Găsi ceea ce căuta: un compus anestezic și dezinfectant, căruia îi scoase dopul cu dinții și-și stropi degetele, nepăsător la petele care-i înstelau cămașa. Foarte repede, pulsația

dureroasă scăzu în intensitate, capătul degetului i se îngreună și un frison înghețat îi crispă carnea până la biceps. Se simțea mai bine.

Acționase prostește, turnul, veritabil horn de cărămidă roșie, rectiliniu, lipsit de creneluri și străpuns pe ici pe colo de fanta strâmtă a câte unei ambrazuri, era un veritabil paradis pentru insectele de tot felul. Forfoteau îndeosebi „rădaștele-chirurg”. În tinerețe, Georges văzuse un asemenea coleopter diabolic strecurându-se în gura unui om adormit pentru a-i smulge un dinte. Oricum, acesta fusese un caz extrem, de cele mai multe ori se mulțumeau să atace unghiile persoanelor lipsite de cunoștință, folosindu-și mandibulele formidabile ca pe niște adevărați clești. Nimeni nu cunoștea motivul acestor mutilări, iar entomologii se pierdeau în speculații, agățându-se de ipoteza puțin convingătoare a unor cadouri prelevate de mascul în sezonul rutului și destinate ofrandelor din parada nupțială.

Georges tăie rapid un pansament dintr-unul din sulurile de bandă adezivă antiseptică. I-ar fi trebuit mănuși, dacă nu voia ca situația să se repete. Mănuși de piele, groase și rezistente. Se gândi, zâmbind, la scena pe care Lise n-ar fi întârziat să i-o facă. De câte ori nu-i repetase: „Mă-ntreb cum poți să rămâi toată ziua în locul ăla nenorocit! E murdar, pute și nu te poți așeza nicăieri fără să-ți proptești fesele într-un cuib de lighioane!”

Desigur, nu greșea întrutotul și mulți oameni din minister se gândeau pesemne că instalarea unui dispensar într-un loc lipsit de cea mai elementară igienă se înscria pe un drum logic foarte ciudat. Georges merse spre ambrazură și luă binoclul abandonat pe pervazul de cărămizi. Soarele îl înfierbântase și trebui să renunțe la ideea de a ridica ocularele la ochi.

Turnul era singurul loc de unde se putea privi toată întinderea rezervației. Un fel de far, de donjon, al cărui rost de-a fi părea astăzi întrutotul uitat.

„Sunt sigură că e un foișor fals”, obișnuia să spună Lise când căuta, mai mult sau mai puțin conștient, să provoace o ceartă familială. „S-ar

zice că e o construcție dintr-acelea folosite odinioară de către naufragiați pentru a abate din drum avioanele sau vapoarele. În orice caz, e un simbol falic sacru, iar insistența ta de a-ți stabili domiciliul acolo, ar putea îndemna anumite persoane să facă aluzie la un înlocuitor de penis, nu?” În general, nu-i răspundea, neluând în seamă provocarea.

Era cald, foarte cald, iar tăietura filiformă a ambrazurii te ducea cu gândul la deschizătura unui cuptor desferecat sau la gura vorace a unui cazan de locomotivă, emana aceeași căldură, aceeași lumină orbitoare. Îngenunche, ridicând ciorchinele de strugure pe care-l lăsase să-i scape printre degete când ațipise. Bobițele întunecate, acum pline de praf, emanau o mireasmă îmbătătoare de pulpă descompusă, de fructe putrezite. Duse muscatul la obraz, lipindu-și-l de pielea țepoasă; boabele aveau o consistență moale, zbârcită. Întinse brusc brațul, aruncând fructele spre soare ca un lucrător de crematoriu care-și răstoarnă în incineratorul spitalului rația cotidiană de resturi operatorii. Mâna nu mai prezenta decât o durere surdă, la intervale regulate, ca o radiobaliză bâlbâind un fragil S.O.S.; preferă să și-o îndese în fundul buzunarului și se ridică. Ochii, orbiți de violența luminii, nu-l mai ajutau să zărească încăperea decât ca pe o gaură întunecată. Fu nevoit să pipăie cu piciorul pentru a găsi prima treaptă a scării.

La etajul inferior, se intra într-un univers cadrilat de mozaic, în mijlocul mirosului acru și înțepător al antisepticelor. Scialiticul mare, pentru moment stins, stătea suspendat deasupra mesei de intervenție, ca un ochi mort cu fațetele încețoșate de praf. Georges traversă sala de operație fără a apăsa întrerupătorul, și-și continuă coborârea. Parterul servea drept garaj și sală de așteptare. Înăuntru staționa un Rolls Silver Cloud vechi, ocupând aproape tot spațiul. Pe capotă și portiere, o pensulă stângace trasase cu ajutorul unei vopsele proaste, care acum se cojea, cruci roșii mari pe fond alb. În același spirit, pe acoperiș fusese prins în șuruburi un girofar care arunca fulgere albastre. Georges își

amintea uneori de medicul pe care venise să-l înlocuiască, în urmă cu cinci ani: un bătrân uscat, cu cap de pasăre răpitoare, articulat, neîndemânatic și care-și petrecea timpul privind picioarele Lisei, pe care soarele i le dezvăluia prin transparența rochiei scurte imprimate.

— Sunt niște sălbatici, declarase el imediat. Nu vă faceți probleme cu ei! Dar, atenție: nu-i lăsați să vă dea peste nas, că v-ați ars. Trebuie să vă impuneți, bătrâne! Să vă impuneți!

Rolls-ul ambulanță făcea parte din panoplia sa demonstrativă. Puțin mai târziu, Georges aflase că fostul medic îl folosea pentru a parcurge rezervația urlând din sirenă, îmbrăcat ca pentru operație, cu toca, masca igienică ce-i ascundea jumătate din față și mănușile chirurgicale roșii sau translucide, după ocazie. De-a lungul anilor, ieșise de câte două ori pe zi, năpustindu-se ca turbat pe străzi, urcând pe trotuare, pulverizând lăzile de gunoi, în șuierele claxonului și fulgerele girofarului.

— Nu au nevoie de noi, îi destăinuise el lui Georges, se descurcă între ei. Așa că trebuie să ne impunem puțin respectul, să arătăm că reprezentăm guvernul...

Și, aplecându-se spre Lise, își puse mâna pe genunchiul gol al tinerei femei așezate, întârziind cu palma la începutul coapsei:

— O veți înțelege și dumneavoastră, micuță doamnă!

În momentul când era gata să se urce în autobuzul Greyhound care avea să-l ducă înapoi în capitală, se întoarse pentru ultima oară ca să murmure pe tonul rezervat îndeobște secretelor de stat:

— Aveți grijă de Rolls, o să vedeți, probabil că vă e aliata cea mai de preț!

Abia dispăruse bătrânul, când Lise alergă să se arunce la volanul mașinii, ambalând motorul în joacă...

— Ar trebui să-i lustruiești alămurile, azvârlise ea, vizibil surescitată. Am putea-o folosi în oraș, în fond e un vehicul funcțional, nu?

Georges clătină negativ din cap:

— Nu, nici pomeneală. Nu vreau să reiau obiceiurile predecesorului meu. S-ar crede că urmăresc să-i perpetuez ceremoniile debile!

Imediat, Lise opri motorul și, cu o expresie ostilă, aruncă:

— De ce? A avut timp să judece locul, nu?

— De ce? Fiindcă e un sonat bătrân. Și un rasist.

Lise ridică din umeri:

— Oricum, doar n-o să susții că sunt că noi!

Nu-i răspunsese nimic, iar tânăra femeie coborâse din mașină, trântind portiera mai tare decât ar fi fost necesar. Peste câtva timp, scotocind prin compartimentul de bord al Rolls-ului în căutarea unei chei de opt, descoperise o grenadă defensivă și un Colt de ordonanță cu butoiașul încărcat. Cele două obiecte erau însemnate, pe cadrilaj și, respectiv pat, cu emblema serviciilor medicale.

— Nici nu mă gândesc să locuim în turn! mugise Lise chiar în seara sosirii. Dacă vrei să te instalezi aici, eu îmi iau cameră la hotel... Sau într-o pensiune familială care nu primește vizitatori, de preferință!

Finalmente, trebuise să cedeze și să închirieze în plin centru al orașului o vilișoară înconjurată de câțiva metri de gazon sterp, unde te sufocai vara și înghețai iarna; ceea ce nu contribuise la ameliorarea stării de spirit a tinerei femei.

Georges se îndepărtă de Rolls-ul cu pneurile acum pe jumătate dezumflate. Încăperea, cufundată în penumbră, era invadată de o mulțime de scaune și banchete, un talmeș-balmeș de obiecte desperecheate printre care nu existau două orientate în aceeași direcție. S-ar fi zis că era o sală de concert, abandonată în mare grabă și în cea mai mare dezordine, de către un public dintr-o dată îngrozit de anunțarea unei catastrofe planetare. Porni printre fotolii, croindu-și drum prin împingeri cu genunchiul și stârnind un nor de praf acru care o făcu să tușească pe fata așezată, cu spinarea dreaptă, pe taburetul ei. Georges ridică mâna:

— Salut, Suna, ce faci?

Să tot fi avut vreo douăzeci de ani. Poate mai puțin, poate mult mai mult. „De fapt, își spunea adeseori Georges, are între opt și șaptezeci de ani, e tot ce pot spune. Poate e o fetiță, poate o babă...”

Indigenii din rezervație atingeau foarte repede statura adultă și, încă de copii, afișau deja morfologia unei persoane de douăzeci de ani. Apoi, odată ajunși la acest stadiu, își mențineau înfățișarea până-n pragul vârstei de șaptezeci de ani. După ce depășeau această limită, erau văzuți îmbătrânind brutal, recuperând în interval de-o săptămână semnele fizice ale unei vieți întregi, iar lui Georges i se întâmplase de mai multe ori, despărțindu-se sâmbătă de o adolescentă, s-o regăsească în lunea următoare sub trăsăturile unei femei bătrâne. Cum niciun membru al straniei comunități nu deținea senzația psihologică a scurgerii timpului, nimeni nu mai era capabil să-și determine cu precizie vârsta reală, Georges, pomenindu-se condamnat să se adreseze unor ființe despre care nu știa dacă i-ar fi putut fi copii sau bunici, ezita încontinuu asupra tonului convenabil pe care să-l adopte pentru a li se adresa, trecând fără tranziție de la discuțiile amicale la formulele elaborate și respectuoase rezervate de obicei bătrânilor.

Asemenea tuturor celor din generația ei, Suna era afectată de deformările craniene obținute în timpul primilor trei ani de viață, cu ajutorul unui bandaj strâns, permanent. Capul ei, ras conform datinei, prezenta o formă ogivală destul de surprinzătoare. „Dolihocefală”, precizau broșurile. Georges știa că, pentru a obține asemenea rezultate, mamele aveau obiceiul să strângă fruntea copiilor într-o coroană de lemn ce avea rolul de a orienta dezvoltarea oaselor în înălțime. Aceste compresiuni rituale aveau în general consecințe supărătoare asupra dezvoltării zonelor cerebrale, prilejuind aderențe, tumori sau modificări ale proceselor mintale.

„E un subiect bun pentru o teză, remarcase Lise, o dată-n viață s-ar zice că ai nimerit în plin...”

Georges îngenunche la picioarele Sunei. Avea o față plăcută, cu

pielea mată, trăsături tinerești, dar asexuate, de adolescentă dezvoltată precoce. Știa că, sub cuvertura care o acoperea, trupul ei gol era împodobit cu cicatrici rituale, veritabile hieroglife scobite în carne, ciudată scriere compusă din plăgi și umflături pe care nimeni până-n prezent nu reușise să le descifreze. „Scarificații de origine, probabil, religioasă”, propuneau manualele de etnologie. Georges nu era atât de sigur. „Cred că teoria mea stă în picioare”, îi explicase el, nu doar o dată soției sale. „Aceste semne, liniile acestei scrieri, sunt biografii personale pe care fiecare și le exhibă în ochii celorlalți. E singurul mijloc de care dispun, între opt și șaptezeci de ani, pentru a se situa în raport cu cei din jur. Astfel, când întâlnesc pe cineva, acela poate ști dintr-o privire vârsta persoanei căreia i se adresează, gusturile, aspirațiile, viața acesteia. Trupurile lor funcționează ca un fel de carte de vizită ambulantă!”

Lise nu fusese convinsă de această concluzie, dar Georges rămânea cu certitudinea de-a fi pe drumul cel bun. Suna, la fel ca și celelalte, își înscrisese pe mușchi, cu ajutorul acelor de os și al cernelurilor vegetale, istoria vieții ei. Câteva capitole de leziuni scurgându-i-se printre sâni, peste pântec și coapsă. O biografie încrustată în piele, pe care acum nimic n-o mai putea retușa, modifica, înfrumuseța sau cenzura. Georges era convins că sinceritatea și integralitatea revelațiilor erau protejate prin pedepse oribile. Nici nu se punea problema să trișeze și fiecare se vedea obligat să-și mărturisească în fața comunității greșelile sau temerile. „E vorba de o confesiune permanentă, de o dorință de a se prezenta celorlalți în toată transparența și adevărul personal”, scrisese el într-un capitol al tezei sale. Din păcate, atâta vreme cât nu decripta acele ideograme umflate, acele zgârieturi prost cicatrizate, nu putea avansa mai mult în munca lui. Remarcase că anumiți membri ai tribului, acoperiți de hieroglife din cap până-n picioare pe partea din față a trupului, trebuiau să apeleze la serviciile unui scriitor public pentru a-și grava spatele și șalele. Poate că Georges ar fi trebuit să caute ajutorul unuia dintre acești scribi chirurgicali, dar nu credea deloc că

l-ar obține.

— Totul merge bine? repetă el, fără să spere niciun răspuns, căci locuitorii rezervației întrețineau un soi de muțenie religioasă, care-i destina tăcerii perpetue la fel cum alții se dedicau castității. Poate că un tabu oarecare asimila, în mintea lor, cuvântul rostit în public cu o obscenitate? Nimeni n-ar fi putut spune. Cert era că deformațiile rituale îndurate în toată perioada copilăriei provocaseră răsturnări fiziologice importante la nivelul encefalului. Compresiunile osoase sfârșiseră prin a le provoca celor mai mulți modificări ale cortexului, atrofiind anumite circumvoluțiuni cerebrale și dezvoltându-le pe altele dincolo de limitele normale. De altfel, Georges notase un număr ridicat de meningite mortale la copiii de vârstă fragedă. Cei ce supraviețuiau erau cel mai adesea dotați cu funcții mintale deosebit de fanteziste. Astfel, Suna nu era capabilă să se deplaseze decât de-a-ndărătelea. Constrângerea de a face un singur pas înainte ar fi aruncat-o imediat într-o sincopă profundă, iar Georges era sigur că repetarea unei asemenea experiențe în mai multe rânduri ar fi dus la o comă mortală. Altminteri, Suna se acomodase foarte bine cu „infirmitatea" ei și putea fi văzută plimbându-se prin oraș, mereu în marșarier, orientându-se cu ajutorul unei oglinjoare pe care o ținea la înălțimea umărului. Georges făcuse un număr de teste cu ea, și constatase, spre marea sa surprindere, că tânăra fată nu suporta să vadă un film sau să asculte un disc decât cu condiția ca acestea să fie derulate INVERS, dar se dovedise incapabil să tragă o concluzie utilizabilă.

— Azi nu facem teste, murmură el, sunt obosit, Suna. Și-apoi, m-am rănit, vezi? Drăguț din partea ta că m-ai așteptat. Vrei ceva?

Fata se ridicase deja, ridicându-și oglinjoara la nivelul ochilor, pentru a potrivi, ca într-un colimator, ușa de la intrare, aflată în spatele ei. Georges o văzu îndepărtându-se astfel, mereu cu fața spre el, mergând în marșarier cu o repeziciune remarcabilă.

— Așteaptă, strigă el, ies și eu cu tine!

Nu dorea să rămână singur în turn. Din mers, își apucă vestonul și o

urmă pe tânăra fată pe trotuarul încins de soare. Porniră, el înainte, ea înapoi, dar mereu alături.

În vânt zbura pământ roșu spulberat, smuls din rocile sfărâmicioase ale carierelor ce înconjurau rezervația. Cea mai mare parte a caselor erau bungalow-uri cu acoperișul de tablă ondulată, unde cel mai adesea domnea o căldură atroce, astfel că tovarășii Sunei, fideli în ansamblu sistemului de corturi colective, mergeau până la a ridica adevărate pavilioane de pânză albă, la adăpostul cărora se ascundeau de arșița soarelui.

Foarte repede, Georges simți praful de cărămidă umplându-i gura. Îi era sete, i-o spuse însoțitoarei sale și o abandonă, în cursa ei de-a-ndărătelea, pentru a intra într-o clădire mică, albită de calcar, care făcea oficiul de bufet.

Sala era goală, în plafon se rotea un ventilator mare cât o elice de bombardier și ale cărui pale fuseseră vopsite fiecare într-o altă culoare. Când aparatul se învârtea la turație maximă, albastrul, roșul și galbenul se topeau într-o singură spirală albă.

Prin deschizăturile ferestrelor fără geamuri, se zărea orașul, acolo jos, cu clădirile sale cenușii și pânza de aer poluată care forma un halou albăstriu și vibratil în căldura zilei. Mai departe urma marea, strălucitoare ca o lamă sub soare. Georges întoarse capul, silindu-se să se gândească la altceva, să-și cenzureze greața ce începea. O femeie grasă, cu craniul alungit, tocmai apăruse îndărătul tejghelei. Era una dintre rarele băștinașe care optase pentru un mod de viață „civilizat". Se îmbrăca întotdeauna cu o *djellaba* în culori vii, care îi ascundea scarificațiile care-i acopereau trupul și în plus nu respecta nici tabu-ul tăcerii respectat de către congenerii ei. Toate aceste abateri, cărora li se mai adăugau și altele, îi atrăseseră condamnarea din partea micii comunități. Trăia modest, grație turiștilor pe care agențiile îi trimiteau zilnic, autobuze întregi, în rezervație, cu aparatele de fotografiat pregătite.

— Într-o bună zi, îi declarase Georges soției sale, va trebui să se

interzică manifestările astea de curiozitate obscenă. Nu sunt animale, tabăra nu-i o grădină zoologică!

Așteptând, Julia (cum alesese ea să se numească) vindea suveniruri de lut ars și o poșircă amestecată, botezată de circumstanță „vin de țară”.

— Salut, aruncă Georges, dă-mi ceva rece, orice. Fie și apă.

Femeia îl privi, în timp ce mâinile i se agitau în căutarea unui pahar.

— E frumos, spuse ea pe tonul cu care ar fi vorbit despre timp sau ar fi emis o oarecare amabilitate comercială, și mai ales tânăr. Mi-ar plăcea mult să-l culc pe mine...

Georges, deși obișnuit cu fenomenul, nu se putu abține să nu roșească. Știa totuși că în momentul în care își mărturisea cu voce tare dorința fizică, Julia gândea: „Bună ziua, doctore, teribil de cald, nu-i așa?” Printr-una din acele bizarerii care făceau mândria orășelului, femeia cea grasă era victima unei ciudate inversiuni care o condamna să gândească lucrul pe care în mod normal ar fi trebuit să-l declare cu voce tare și să expună publicului ceea ce ar fi trebuit să păstreze secret, în intimitatea sa mintală.

Georges făcu un efort considerabil pentru a nu lăsa să i se vadă jena, era aproape sigur că Julia nu-și dădea seama de infirmitatea ei. În momentul când împinse un pahar în fața lui, spuse cu voce limpede:

— Mă întreb de câte ori ar fi în stare să facem dragoste, pare să stea prost cu sănătatea. Și, în același timp, gândea: „Mă scuzați, nu mai am cuburi de gheață, frigiderul e în pană. Nu știu când voi putea găsi un depanator care să accepte să urce până aici, pe căldura asta.”

Pentru a-și face o ocupație, Georges duse paharul ciobit la gură, luând două înghițituri de suc călâi și siropos. Julia începuse să șteargă tejgheaua de zinc cu mișcări ample ale buretelui. Se simțea hipnotizat de găleata de tablă nituită grosolan, care lăsa să curgă pe dale o apă rece, scoasă de câteva minute din adâncurile pământului cu ajutorul pompei cu manetă instalată în grădină. Știa că în oraș ar fi suferit mai puțin de căldură, datorită influenței răcoritoare a mării, dar nu se putea

hotărî să meargă până la stația de autobuz. În tot timpul drumului, ar fi avut sub ochi freamătul pădurii de jos, conturul accidentat al coastei, orașul... Strânse dinții pe paharul cu oranjadă proastă. Buretele, aruncat de o mână dibace, căzu în mijlocul găleții, împroșcând cu stropi. Julia se instalase în dreptul ferestrei. Se întoarse spre el și spuse pe tonul fals jovial, întâlnit la comercianți:

— Nu-i prea vorbăreț. Mă-ntreb ce-nvârte cu mica Suna în turn. Nu tre' să ne-aprindem. Ștoarfa naibii!

Georges surâse, la întâmplare, probabil gândise ceva de genul: „Dacă va mai fi mult timp așa de cald, turiștii nici măcar nu vor mai avea curajul să coboare din autobuzele cu aer condiționat. Mare nenorocire!"

Trecuseră deja cinci ani și se obișnuise treptat cu lumea imprevizibilă a rezervației, cu aberațiile, cutumele și misterele sale. În fiecare zi se confrunta cu o nouă problemă, o nouă surpriză. Era o muncă din care rutina lipsea. O muncă?

— La ce folosește? îl întreba adesea Lise, niciodată nu-ți cer nicio îngrijire. Majoritatea te ignoră, n-ai niciun schimb cultural. De fapt, ești un soi de portar hiper-licențiat care-și redactează teza în gheretă, între două ronduri de control...

De ce îl alesese Ministerul Artelor și Culturii pe el? Nu avea un dosar deosebit de performant. Sănătate delicată, scutire de serviciu militar. Studii universitare strălucite, fie, dar cu efecte foarte puține. Nicio angajare sau aproape nicio angajare, doar slujbe de categoria a doua; bibliotecar cu jumătate de normă, suplinitor la unele cursuri private...

— Veți avea ocazia unui studiu etnologic, îi explicase funcționarul care-l primise într-un birou fără lumină, pierdut la al doilea subsol al unei clădiri administrative. Când Republica a procedat la redeschiderea teritoriilor decontaminate, acești țărani ocupau tot litoralul. Noul avânt al urbanizării a constrâns autoritățile locale să-i

deplaseze, să-i instaleze... Cum să zic... Într-o „rezervație” destinată să devină în continuare un parc turistic. Dar nu asta e important. Acest grup constituie un exemplu viu de tipuri de folclor foarte particulare, care s-au dezvoltat în interiorul zonelor evacuate în timpul... Pe scurt, există acolo materialul unui studiu foarte avansat asupra condițiilor...

Și fusese expediat, dispunând de o bursă-salariu, în acea parte a teritoriilor experimentale deschisă foarte recent repopulării. Lise avea dreptate, nu era decât un portar scriind o teză pe care nimeni n-avea s-o citească vreodată, iar ministerul devenise maestru în arta de a deghiza o slujbă de categoria a treia în chip de misiune culturală. De fapt, principala parte a muncii lui consta în a recepționa proviziile trimise cu camioane ale armatei de două ori pe săptămână și să supravegheze repartiția. Semna borderouri, planifica necesitățile de hrană, stofe, obiecte uzuale, în funcție de nașteri și decese. „O corvoadă de intendență”, scuipa adesea Lise cu dispreț. „De intendență sau de magazioner!”

Un scrâșnet de roți pe pietriș îl smulse din gânduri. Soseau primele mașini, cu pereții bălțați de emblemele diferitelor agenții de voiaj care bântuiau prin oraș. Prefera să nu se amestece cu gloata orășenilor care peste o clipă aveau să umple trotuarele, care-l țintuiau cu privirea, nechezând excitați... „Și aia! Ai văzut-o pe-aia care merge invers... Oh! Privește!” Uneori era luat drept ghid, era hărțuit cu întrebări, i se strecurau bacșișuri în buzunar și trebuia să facă un mare efort față de sine însuși ca să n-o ia la fugă cât îl țineau picioarele. Dar poate chiar asta voise ministerul să facă din el, fără s-o mărturisească? Un ghid! Goli paharul din două înghițituri grăbite, plăti și ieși, după ce făcu un gest vag cu mâna. Julia nu-l remarcă, era ocupată să pună un disc cu muzică folclorică pe micul electrofon ascuns după bar. Afară, căldura îi căzu pe umeri ca o felină prăbușindu-se din înaltul norilor.

„Ar fi trebuit să-mi iau o pălărie...”

Se hotărî să-și înceapă turul de inspecție cotidiană prin locurile dărăpănate unde turiștii nu se hazardau niciodată. Mai întâi,

supermarket-ul, o construcție fără pereți, acoperită cu o copertină metalică, albită de dejecțiile păsărilor marine, unde încă se mai putea descifra inscripția: „... pulverizează prețurile”. Se angajă printre șirurile de cărucioare metalice, evitând soarele la adăpostul aleilor lungi de rafturi, încă pline cu cutii de pansamente și flacoane cu dezinfectant. O pancartă galbenă anunța: „30% rabat la sondele urinare! Bună afacere!” În penumbră, ghicea plăcile turnante de prezentare, în jurul cărora se îmbulziseră altădată gospodinele și care, asemenea unor ciudați pomi de Crăciun, încă își mai exhibau pachetele de celofan cu sonde nazale și gastrice, bobinele de fir de sutură „model gigant-familial”. Porni printre rafturi, atent la reflexele instrumentelor chirurgicale îngrămădite ca niște cuțite de bucătărie: dilatatoare, bisturie, pense de toate felurile, pile de oase, fierăstraie cromate. În raionul „confecții” se găseau bluze albe, măști igienice, mănuși chirurgicale, albe, roșii sau incolore, truse de intervenție.

Raionul de mobilă, în schimb, oferea o întreagă gamă de paturi de spital, tărgi rulante sau aparate de radiografie. „Mobilați-vă!” reclama un afiș, „cu creditul gratuit, totul e permis!” Se opri între două piramide de flacoane (sânge și ser) înșirate pe dalele magazinului, care ajungeau aproape până-n tavan. Dar ce civilizație ciudată populase acele locuri, făcând din chirurgie o ocupație familială, la îndemâna gospodinelor?

Știa că în nordul rezervației, la liziera pădurilor de pini, încă se mai întâlneau resturile unui camping „trei stele” cu toate corturile amenajate sub formă de blocuri operatorii mobile. În toalete, se putea citi inscripția următoare, repetată pe mozaicul pereților: „Este interzisă aruncarea pansamentelor, compreselor sau oricăror resturi operatorii în W.C.-uri! Direcțiunea campingului vă mulțumește.”

„Aceste locuri nu trebuie să fie deschise pentru public”, i se precizase la minister. „Mai târziu, mult mai târziu, e posibil să se decidă clasarea lor ca monumente istorice, așa că vegheați la buna conservare a acelei părți din patrimoniul național.” Ar fi trebuit să

pună sigilii, lanțuri, lacăte, dar n-o făcuse, era modul lui de-a contesta autoritatea în vigoare. De altfel, nimeni nu risca vreodată să treacă pragul vechilor edificii, cel mult „indigenii”.

— Încetează să-i mai numești „indigeni”, obișnuia să țipe Lise, parc-ai vorbi despre un trib exotic, ăștia-s țărani, să-ți intre bine-n cap! Și încă țărani creați de copulații consangvine generații în șir!

Georges se opri, alarmat de scârțâitul strident și regulat care urca în spatele lui. Se întoarse. Bătrânul era acolo, strâns în fotoliul rulant pe care-l propulsa cu brațele sale țepene și deformate de reumatism, deplasându-se prin magazin, în geamătul roților maltratate.

— Salut, făcu Georges.

Bătrânul răspunse cu un semn al mâinii și, cu această ocazie, Georges putu zări palma iritată, carne vie, degetele pe care le îmbrobona o rouă de sânge. De câte ceasuri își mânuia astfel fotoliul, rozându-și pielea prin frecarea continuă de cauciucul întărit al roților? Nu simțea nimic, Georges știa, trupul său suferea de o anomalie curentă în sat, care se putea cataloga sub rubrica „senzorialitate selectivă”. Astfel, carnea lui nu putea percepe decât anumite contacte, iar simțul tactil nu i se deștepta decât în prezența unei anumite materii, foarte precis definită: creta. Georges îl văzuse rătăcind zile întregi în mijlocul vechilor cariere, cu brațele întinse și palmele deschise, avide, pipăind blocurile imaculate și sfărâmicioase care-l înconjurau. În acele momente și numai în acele momente, simțea. Simțea conturul crestelor, unghiurile pietrelor, contactul pulverulent al rocilor. Umbla, în rondul infernal și scârțâitul perpetuu al fotoliului rulant, în praful de cretă ridicat la trecerea lui, fantomă cenușie beată de a gusta, preț de câteva ceasuri, textura pietrelor, să îmbrățișeze forme, să iasă din lumea imaterială unde-și petrecea restul vieții. Dacă ar fi putut, și-ar fi scobit o vizuină, acolo, în coasta falezei calcaroase, o cameră cu mobilierul smuls cretei cu dalta, un fotoliu de cretă, o masă de cretă, ustensile de cretă, pe care le-ar fi învârtit îndelung între degete. Nu era singurul caz. Georges cunoscuse o femeie care, în ceea ce-o privea, nu putea să vadă

decât obiectele din lemn. Pupilele sale selecționau realitatea, respingând, cenzurând tot ceea ce nu provenea din stejar, ulm, fag... Iar universul ei vizual se rezuma la un soi de vid incolor unde pluteau, ca în suspensie, linia unui trunchi de copac, o barieră, o coadă de mătură, o ladă, un cleşte de castraveți... Toate celelalte, tot ceea ce aparținea cărnii, țesuturilor, pietrei, metalului, sticlei, erau complet invizibile în ochii ei... Se ascundea în inima pădurii de lângă tabără, într-o mică baracă abandonată, poate un bufet. Copacii din jur îi permiteau să trăiască în sfârșit într-un univers perceptibil, palpabil... Georges se ducea uneori s-o vadă. Strania ei orbire făcuse să i se dezvolte auzul și, când îl mai despărțeau cincizeci de metri încă, femeia ieșea în prag, scrutând trunchiurile între care nu-i apărea decât un neant cenușiu, uniform și striga: „Vine cineva? Vă aud. Vă aud..." Atunci Georges se făcea cunoscut:

— Eu sunt, Jeanne. Doctorul.

Părea ușurată, își atingea craniul fusiform în semn de bun-venit și se retrăgea. Dacă infirmitatea ei o constrânsese să încalce tabu-ul tăcerii, totuși nu se complăcea în confidențe necugetate și niciodată Georges nu putuse obține de la ea altceva decât o conversație politicoasă sau câteva stări sufletești prin care era dificil să se întrezărească vreun element de informație veritabilă. În general, femeia mergea să se așeze în celălalt capăt al mesei, cu palmele deschise, în sus. În interiorul barăcii, totul era din lemn brut: mesele, scaunele, castroanele, farfuriile, furculițele, cuțitele.

— Puneți-vă masca! ordonă ea. Nu vreau să am impresia că vorbesc cu o fantomă sau că bat câmpii de una singură ca o babă nebună!

Docil, Georges desprindea masca de fag agățată într-un cui, în mijlocul ușii și și-o punea pe față. Era un triunghi de lemn sculptat în stil țărănesc, cu deschizături pentru ochi și gură.

— Înțelegeți, spunea adeseori Jeanne, văd această cameră cu tot ceea ce conține, dar nu vă observ pe DUMNEAVOASTRĂ, cu carnea dumneavoastră, cu hainele dumneavoastră de stofă. Când vorbiți, e ca

și cum ar cădea un glas din cer în bucătăria mea. Nu-mi place. Dacă aș fi complet oarbă, n-aș vedea nimic și atunci vocea dumneavoastră ar fi ca toate celelalte, dar așa... Am impresia că stau de vorbă cu spiritele.

Uneori, îi cerea chiar și să îmbrace o tunică, cusută din așchii aurii și plăcuțe subțiri de scoarță.

— Așa, aveți brațe, picioare, spunea ea, nu mai sunteți doar o mască plutind la un metru șaizeci deasupra solului!

Georges râdea.

— Dar, Jeanne, așa ar trebui să te terorizez și mai mult! Privește, s-ar zice că sunt o divinitate silvestră. Seniorul copacilor sau geniul tufișurilor, nu știu ce s-ar potrivi mai bine...

Râdea și ea. În alte momente, își îngăduia să înșire câteva confidențe.

— Nu pot ieși din pădure, trecerea de ultima perdea de copaci e ca traversarea unei frontiere. Frontiera spre vid. Dincolo, nu mai există nimic. Nimic decât un soi de gaură cenușie. Un fel de cer fără nori unde plutește câteodată un obiect: o pancartă, un gard. Nu pot merge mai departe, aș avea impresia că mă arunc în gol, că mă sinucid!

Jeanne murise de câteva luni în incendiul cabanei sale. Lumea ei de lemn se închisese asupră-i ca un mormânt, dar mai existau și numeroase alte cazuri de selecție senzorială. Ca al acelei fete (acelei femei?) a cărei ureche nu percepea decât anumite sunete și o singură notă muzicală: Si-ul. Locuia la primul etaj al unei pensiuni familiale, astăzi pustie, într-o cameră mare, goală, în centrul căreia trona un imens pian de concert, unul dintre acei monștri destinați scenei și care se revelă în spotul unui proiector, maiestuos, strălucind de lac. Georges o botezase Michele. Așa, fără să știe prea bine de ce, un timp, înainte de-a se închide definitiv exploatarea carierii de cretă, încercase s-o convingă să se mute. Femeia nu înțelesese, exploziile neîncetate n-o deranjau: nu le auzea niciodată! Iar Georges ar fi putut să urle, să tragă cu pistolul în apartament, să-i detoneze petarde la urechi, ea își păstra același aer liniștit ca al preotesei asiatice care-i modelase domul teribil

de alungit al craniului ras. Pentru a-i vorbi, pentru a se face auzit, singurul și unicul mijloc consta în a cânta cuvintele pronunțate pe un Si permanent. De cum intervenea o notă falsă, cuvântul cântat în La sau în Do dispărea pur și simplu din conversație, iar Michele nu mai percepea decât un blanc acolo unde în mod normal ar fi trebuit să existe un cuvânt. Tot ceea ce se îndepărta de această unică notă a gamei se evapora pentru ea în neant, se rezuma la un balon de liniște. Cântăreț execrabil, Georges fusese întotdeauna incapabil să distingă o notă de alta, așa că imaginase un mijloc pe cât de simplu, pe-atât de ingenios ca să comunice cu tânăra fată (Femeia? Bătrâna femeie?). Se așeza la pian și apăsa pe clapa Si ca pe un aparat morse. Un cod ușor de asimilat, din repetiții și intervale mai mult sau mai puțin lungi, îi permitea astfel să se intereseze despre nevoile Michelei și să întrețină un surogat de conversație în care femeia își manifesta interesul, dezaprobarea, cu ajutorul unui surâs sau al unei vagi mișcări din cap. Lui Georges îi plăcea acest mijloc de comunicare indirect, mecanic și, în timp ce transmitea prin intermediul clapei mesaje gen: „Ai nevoie de medicamente? Suferi de febra toamnei târzii? Te simți obosită? Vrei vitamine?”, spunea cu un glas ferm și sigur ceea ce tânăra femeie nu putea auzi: „Ești frumoasă, Michele. Ai sâni frumoși, iar aceste rețele de cicatrici le pun bine în valoare areolele. Ia spune-mi, Michele, ești fecioară? Da? Nu?” Apoi, când părăsea pensiunea de familie, îi era rușine că se lăsase în voia unor asemenea rătăciri. Atunci, se considera un ipocrit, un poltron, un prefăcut, dar data următoare o lua de la început. Își imagina prea bine ce-ar fi putut spune Lise dacă-l surprindea cu asemenea extravaganțe: „Știi, mai există și maniaci ai telefonului, care debitează obscenități unor femei pe care n-ar îndrăzni niciodată să le abordeze în viața de zi cu zi. Asta se tratează!”

Georges se scutură. Îi mai rămăsese încă un lung traseu de parcurs. Traversă supermarket-ul pe diagonală, în direcția unei uși roșii unde încă mai strălucea anunțul „Serviciu interzis publicului”. Împingând ușa, trecu într-o încăpere fără ferestre, care odinioară îi servise drept

birou, se vede, vreunui șef de raion. Nu depășea cinci metri pătrați în suprafață. Era aproape un dulap. Coșmarul oricărui claustrofob. Un puști stătea rezemat de peretele din dreapta, așezat cu genunchii îndoiți, îndesând cutii de conserve într-o raniță. Craniul său, înconjurat de benzile deformante, îi dădea aspectul unui rănit scăpat din salonul de urgențe. Georges îngenunche:

— Ce faci aici?

Copilul nu catadicsi să ridice capul.

— Plec, se mulțumi el să mormăie, trebuie să plec...

Mult prea tânăr pentru a respecta tabu-ul tăcerii, i se simțea totuși o anume reticență față de vorbire.

— Unde te duci cu toate proviziile astea? se miră Georges. Pleci pentru multă vreme?

Un moment, se temu ca micuțul să nu fi hotărât să se aventureze într-o expediție spre oraș sau spre mare, care l-ar fi făcut să treacă inevitabil de limitele rezervației.

— Da, răspunse puștiul, cred că voi avea de mers o săptămână. Merg să-mi caut jucăria. A căzut, s-a rostogolit...

În capul lui Georges se produse un declic.

— Unde ți s-a rostogolit jucăria?

— Acolo, arătă cu degetul interlocutorul său, pe-acolo!

Georges întoarse capul. La baza peretelui opus, pe care o indica unghia roșie, chiar lângă plintă, distinse o bilă de sticlă, o agată. N-o despărțeau de băiat decât doi metri și jumătate dar, victimă a unei aberații spațiale care-i falsifica aprecierea distanțelor, copilul percepea acest traseu derizoriu din perspectiva unei expediții cu bătaie lungă, a unui marș epuizant peste un deșert de linoleum. Poate că prevăzuse, în mintea lui, chiar și un anumit număr de etape, de bivuacuri, pentru a ajunge la bila care, de fapt, se odihnea acolo, la o lungime de braț. Georges întâlnise o dată sau de două ori acest gen de infirmitate. Pentru a parcurge un culoar de zece metri, bolnavul se încărca de pachete cu provizii, cort de camping, rachete de salvare și, uneori, chiar

un și radioemițător. Orice drum mai lung de cincisprezece metri dobândea aspectul unui înconjur al lumii, iar dincolo de douăzeci de metri începea cosmosul. Nu era nimic de făcut, dacă doreai să eviți un traumatism. Depunerea bilei în palma copilului ar fi generat bulversarea întregii sale percepții asupra lumii, poate chiar până la a face din el un autist. Avea să continue să crească și, peste câțiva ani, urma să-și ia bicicleta pentru a se duce din pat la baie. Odată adult, avea să se cantoneze într-o cvasi-imobilitate, trăind într-o gaură sau într-o ladă care-i ascundea spațiul, cu câteva obiecte uzuale la îndemână. Ar fi trebuit... Dar, de fapt, Georges nu știa ce-ar fi trebuit să facă și nimeni în jurul lui n-avea nici cea mai vagă idee. Se ridică.

— Drum bun! îi ură el.

— Mda, murmură puștiul, va fi lung, dar voi ajunge.

Georges ieși din magazin. O explozie de căldură îl atinse din plin, biciuindu-l ca răsuflarea unui rug sau ca unda de șoc arzătoare a unei explozii. Deloc stânjeniți de caniculă, turiștii se plimbau, cu sticlele de apă minerală în mână și camerele în bandulieră. Brusc, se simți moleșit. Avea chef de-o baie, de un duș, de o siestă de trei ore, gol, învelit cu un cearșaf răcoros, cu o pungă de gheață pe cap. Odinioară, cu Lise, când veneau marile călduri din august, li se întâmpla să adoarmă amândoi în cada plină cu apă rece. Georges își amintea cu o oarecare emoție de acele abandonuri lichide, de clipocitul născut din schițarea unui gest. „Regresez", îi plăcea să murmure. Lise dădea capul pe spate, își punea un prosop ud pe ochi...

Acum Lise nu mai era acolo, dar rămânea baia, iar Georges avea să se abandoneze bucuros în ea, după drumul de-o oră în etuva mașinii neclimatizate ce făcea legătura între rezervație și oraș. Uneori, îl încerca o încântare secretă și dorea să transpire, să-și lase pielea să se îmbibe de praf și grăsime timp de mai multe zile. Era un fel de fază pregătitoare pentru ceremonia băii, a purificării. Aștepta, amânându-și plăcerea, iar, când în sfârșit propriul său miros îi devenea insuportabil, când subsuorile și pliurile burții începeau să-l mănânce și să-l ardă sub

efectul iritației născute din sudoare, se arunca sub duș pentru o oră încheiată, oferindu-și trupul și gura căscată jetului înțepător. Se spăla de el însuși, de rezervație, de tot...

Trebuia să se miște pentru a fugi de izolare. Șchiopătă până la stația unde aștepta autobuzul, epavă de tablă nituită fără nicio plăcuță cu destinația. Compania de transporturi, temându-se de nu se știe ce agresiuni din partea „indigenilor”, ceruse să se pună pe toate ferestrele și parbrize panouri zăbrelite care-i dădeau vehiculului alura unei mașini de poliție în zi de rebeliune. Georges știa că șoferul detesta acest loc, această stație terminus și că ținea în buzunar un pistolet vechi, de calibru mic...

Urcă, răspunse la salutul conductorului și merse să se prăbușească pe unul din scaune. Drumul până în oraș era lung. Un secol, poate mai mult... În ciuda căldurii, se înfioră. Jilăveală jalnică a autobuzului, umezeala, toate îi aminteau de voiajul de miere cu Lise la granița Mexicului. Se lăsase convins de ghid să cumpere bilete pentru o excursie prostească: vizitarea ultimului târg de sclavi din toată țara încă autorizat legal...

Lise trepida de nerăbdare, îl târâse de pe o străduță pe alta în căutarea unor pelicule color, muștruluindu-l că nu înainta atât de repede și căldura îi crea probleme respiratorii. Până la urmă, se certaseră, până când autocarul fusese gata să plece fără ei...

După un drum infernal prin soare și praf, sfârșiseră prin a ajunge în preajma unui orășel înălțat pe o uriașă stâncă plată care îl izola de sol. Era un cătun sărăcăcios și împuțit, în care se ajungea pe scări tăiate în stâncă. La început, Georges crezuse că era o mistificare pentru turiști, una dintre acele capcane de nătărăi de care regiunea abunda, adăugând falsele rezervații indiene și pseudo-sanctuarele incașe, fără nici cel mai mic complex. În prezent, certitudinile i se clătinau, formulele ironice pe care și le pregătise cu un moment mai devreme i se opreau în gât. Avansa, împins în șale de gloata avidă a tovarășilor de

călătorie, agățat de brațul Lisei ca un orb sau un bolnav care a zăcut prea mult timp la pat. Cât despre tânăra femeie, ea nu părea deloc incomodată, iar ochii i se roteau dintr-o parte în alta ca pradă unei veritabile bulimii optice.

— N-ar fi trebuit să venim, murmură el, nu-mi place locul ăsta, s-ar zice că-i CU ADEVĂRAT un târg de sclavi!

Orice rută ar fi urmat, străduțele șerpuitoare printre locuințe scobite în stâncă îi duceau fără greș spre marea piață și țarcurile ei umane unde forfotea o mulțime compactă de bărbați și femei cu aspect febril. Georges fu frapat de absența totală a oboselii și de energia clocotitoare pe care o emanau prizonierii: cel mai mic gest al lor trăda graba de-a fi vânduți, dorința de muncă. Unii dintre ei, bătând din palme în cadență, reclamau deschiderea licitației.

— Ciudați sclavi! constată Lise. S-ar zice că-s încântați de ceea ce li se-ntâmplă!

— Nu sunt sclavi, se auzi glasul unui militar din spatele lor, sunt numiți „ascultători" sau „devotați". Fiecare dintre ei suferă de o maladie inoculată prin înțepătura unei muște coloniale. Microbul, care atacă direct centrii creierului, provoacă o slăbire progresivă a liberului arbitru și un soi de delir al supunerii care poate atinge limite extreme. Cu toții sunt incurabili, dar e convenabil să fie cumpărați când boala e încă doar într-un stadiu minor, după aceea manevrarea lor devine prea delicată, dacă nu chiar periculoasă. Dacă vreți un sfat, eu însumi le-am folosit adesea serviciile în trecut...

Lise se înfioră, iar Georges o auzi repetând:

—… bolnavi, bolnavi.

Militarul, simțind că-și agățase auditoriul, se lansă imediat într-un șuvoi de anecdote. Povesti cum devotații se pedepseau singuri pentru greșelile menajere, devenindu-și dintr-o singură mișcare propriul lor tiran, propriul lor zbir.

— Am avut unul care se biciuia singur în bucătărie când i se întâmpla să spargă o farfurie, da, da, vă asigur. Dar trebuie totuși să fiți

atenți. Când boala a ros total creierul, nu se mai pot opri! E un veritabil mecanism, odată ordinul lansat, nu-și găsesc liniștea până nu-l execută în totalitate. Un prieten de-al meu i-a poruncit odată uneia dintre aceste creaturi: „Adu-mi un milion de pesetas! Repede, aștept!” Era o butadă, bineînțeles, dar sclavul n-a înțeles-o așa. Pur și simplu a dispărut, iar prietenul meu nu l-a găsit decât peste șase luni. Țineți-vă bine! Omul se făcuse hoț la drumul mare și-i jefuia pe călători în fiecare noapte pentru a aduna suma cerută de stăpânul său! Plăcut, nu-i așa?

Lise găsi povestea caraghioasă, îl împinse pe Georges care insistă să se întoarcă și-și reluă locul lângă ofițer.

— Nu exagerez cu nimic, reluă imediat acesta, ființele astea sunt ca pepenii, trebuie să știți să le-alegeți la fix, nici prea coapte, nici prea verzi. Prea tari în dinți, se revoltă ca te miri ce valeți, prea moi, riscați să vă antreneze în istorii nemaivăzute. Am cunoscut un șef de șantier care trebuia să-și lege-n lanțuri muncitorii în fiecare seară pentru a-i împiedica să se scoale noaptea ca să-și reia lucrul! Serios! Nu inventez nimic. Nu se opresc niciodată, refuză să consume timpul hrănindu-se, odihnindu-se, nimic nu mai contează pentru ei decât sarcina de îndeplinit, munca de executat. Erau biciuiți ca să înceteze lucrul, erau prinși cu lasoul ca să fie alimentați prin injecții și erau anesteziați în fiecare seară ca să fie constrânși să doarmă!

— E o nebunie totală! sughiță Lise, scuturată de râs.

— Nici nu știți! La șantierul din Gaanthaar, acolo unde se construia apeductul, într-o zi a avut loc o revoltă a sclavilor. Dar nu o revoltă oarecare, nu! Într-o noapte, devotații s-au eliberat din lanțuri, au forțat ușile celulelor, au sugrumat gardienii și maiștrii. Și știți de ce?

— Ca să evadeze?

— Aiurea! Ca să REIA MUNCA! Când a sosit garda, i-a găsit pe devotați, forfotind printre cadavre și sânge, cărând în spinare saci de ciment și pietre, mânuind mistria, tăind blocurile, pe scurt, MUNCIND! Da, muncind în toiul nopții, sub clar de lună...

— Incredibil, nu? Și ce-au spus?

— Nimic, când au văzut că gardienii, ducându-i de-acolo, aveau să-i încetinească încă o dată în îndeplinirea sarcinii, au masacrat toată patrula cu lovituri de cazma și târnăcop. A trebuit să fie lăsați să termine apeductul, fără mâncare, fără somn, până s-au prăbușit morți peste unelte. Cumplită istorie, nu-i așa?... Și cât de ciudată!

Militarul o luase pe Lise de braț și o trăgea de la un țarc la altul, arătându-i multiplele simptome care permiteau să se determine evoluția bolii la bărbați sau femei.

— Trebuie să fie dezbrăcați, comentă el, și găsit locul unde au fost înțepați. Dacă bășica se află pe pulpă, coapsă sau chiar burtă, nu e nicio problemă. Dimpotrivă, dacă observați o umflătură suspectă la ceafă, pe tâmple sau frunte, fiți prudentă. Individul în cauză nu vă va fi de folos, la primul ordin dat îl veți vedea devenind ca turbat. Va freca parchetul până la uzură, va bate covoarele până crapă și vă va spăla lenjeria până se face zdrențe. E chestie de alegere, numai și numai de alegere, dar un cumpărător novice e o pradă ușoară pentru vânzătorul fără scrupule. Dacă veți dori să cumpărați într-o zi un devotat, amintiți-vă de sfaturile mele...

— Îmi vine să-i dau una! șopti Georges, căutând mâna Lisei.

Femeia îl privi. Avea ochii strălucitori de emoție, buzele umede și nările dilatate. Ezită... Avea o dorință atât de evidentă să viziteze târgul de sclavi în compania acelui militar „pitoresc, amuzant”, să bea poate un suc de mentă sau un lichior de cactus sub arcada bufetului ce se zărea de cealaltă parte a pieței, încât nu îndrăzni să mai zică nimic.

— Întoarce-te la autocar, se răsti ea pe un ton agasat, du-te să te odihnești... Du-te.

— Nu păreți să vă simțiți prea bine, constată militarul, trăgându-se de mustața uleioasă.

— Puțină oboseală, fără-ndoială. M-am surmenat în ultima vreme.

— Ei bine, lotul ăsta ne aparține, nu-i așa? Poate că acum sau niciodată e momentul să cumpărăm un servitor, nu? Văd acolo, printre devotați, câteva exemplare care vor dura mult. Și n-am să vă cer niciun

comision pentru sfaturile mele. Pe cuvânt de ofițer!

Ca să-și sublinieze spusele, îl trase pe Georges spre țarcul cel mai apropiat, se aplecă pentru a trece pe sub bârna de sus și apucă de mână o tânără fată de vreo douăzeci de ani. Era înaltă și zveltă. Complet goală. Craniul ei ras în întregime îi accentua arcul sprâncenelor și pomeții înalți, asiatici. Fața, triunghiulară ca a unei pisici, purta peste fiecare obraz cicatricea câte unei scarificații tribale. O perlă mare de crom îi fusese încastrată în nara dreaptă, marcând apartenența la o castă elevată; poate religioasă. Georges o găsea foarte frumoasă...

— E o afacere bună! hămăia militarul, înfundându-și degetele în carnea necunoscutei, pentru a căuta urma înțepăturii. O singură bășică în interiorul coapsei! O să vă țină mult, până să înnebunească!

Georges preferă să se îndepărteze. Totuși, privirea fetei nu avea nimic acuzator, nu se citea niciun strop de ură, niciun reproș, nici vreo undă de umilință. Avea aerul de a găsi situația normală. Perfect normală.

— Ei? făcu glasul ofițerului în spatele lui.

— N-am bani! scuipă Georges.

Brusc, târgul de sclavi nu-i mai apărea decât ca o capcană gigantică. Se răsuci pe călcâie, pornind pe străduță în direcția autocarului. În trecere, nu se putu împiedica să nu arunce o scurtă privire spre fata cu perla cromată, dar masa umană din îngrăditură se închisese peste ea ca nisipurile mișcătoare ale unei mlaștini.

Pe drumul de întoarcere, Lise îi făcu o scenă.

— Nici măcar n-ai fost amabil, vociferă ea, nu ești decât un mitocan!

În pofida soporificelor, Georges dormise prost. Deșteptătorul îl smulsese dintr-un somn adânc și artificial, pentru a-l cufunda de îndată într-un fel de toropeală nesănătoasă, o abrutizare idioată și comatoasă contra căreia lupta acum de ore întregi. Ca să le pună capac la toate, drumul cu mașina fusese un iad. Iar acum, fata de la minister era acolo, așteptându-l în fața supermarket-ului devastat, cu taiorul ei de vară în

culoarea nisipului, cocul bine strâns pe verticală și ochelarii mari.

— Am venit ieri după-amiază, preciză ea cu o voce acerbă, nu erați la post.

— Am fost bolnav, căscă Georges, un început de insolație.

Îi întinse mâna, cea al cărei arătător era împodobit cu un pansament mototolit, maculat de sânge și limfă, iar fata i-o strânse fără a-și ascunde dezgustul.

— Nu-i nimic, comentă el. O rădașcă-chirurg. Aici e mai bine să nu umbli desculț, nenorocitele astea de lighioane îți smulg unghia într-o jumătate de secundă.

Fata îl privi cu dispreț. Georges observă că era transpirată, sudoarea îi întindea machiajul, făcând-o să-și piardă aspectul pudrat. Fruntea, nasul, obrajii îi deveneau lucioși; se simți reconfortat.

— Turiștii se plâng, atacă ea, scotocind prin buzunarul de piele tăbăcită al servietei, nu văd destui pensionari de-ai dumneavoastră. Se pare că aceștia își petrec cea mai mare parte a timpului culcați în corturi, pe scurt, sunt nemulțumiți și...

Georges o luă din loc. Rezervația, întreținută parțial de către municipalitate, fusese dintotdeauna teatrul unor numeroase gâlcevi, organizațiile turistice exercitând presiuni asupra primăriei și consilierilor municipali, pentru a obține din partea lor o colaborare vizând să rentabilizeze la maximum așezământul și pe locuitorii acestuia.

— Avem o propunere, continuă fata, o amenajare completă a locurilor, sub formă de parc de atracții, cu decoruri și tablouri vii. Credeți că indigenii ar accepta să colaboreze la o defilare cu care alegorice? Sau să participe la atracții care le-ar pune în evidență... respectivele talente?...

Georges se opri.

— Pentru ce numiți asta un talent? se miră el, cam surprins de propria-i îndrăzneală.

Fata strâmbă din nas, ocolind întrebarea; acum transpira abundent,

iar Georges observă cu sadism că bluza începea să i se lipească de piele, lăsând să apară mari arcade de sudoare.

— Trebuie să înțelegeți, spuse ea sec, sindicatul turismului exercită un adevărat șantaj asupra acestei municipalități, se vorbește deja despre radierea orașului din itinerarele circuitelor organizate, vă imaginați foarte ușor ce povară ar reprezenta atunci rezervația pentru oraș, pentru contribuabili. Am fi poate constrânși să luăm în considerație dizolvarea taberei și repartizarea diferitelor specimene în alte stabilimente de același gen ale statului. Ar trebui să vă puteți convinge prietenii de interesul pe care-l au în a participa la aceste manifestații... Folclorice...

Îi venea s-o întrebe dacă va primi permisiunea, el unul, să vândă cartofi prăjiți și crenvurști sau dacă i se va oferi ca despăgubire pentru serviciile lui un necesar complet pentru prepararea de vată de zahăr sau *popcorn*, dar nu avu curajul să-și exprime nemulțumirea.

Porni instinctiv în direcția bufetului Juliei. Se simțea amorțit, îngreunat. Urmele unei crize de astm nocturn continuau să-i provoace șuierături din bronhiile asfixiate și cea mai mică mișcare îi cerea mari eforturi. Se lăsă să cadă pe cel mai apropiat scaun de grădină, căutând în buzunar cutia cu corticoide. Tâmplele îi vâjâiau și simțea deja urcând într-însul binecunoscuta senzație de angoasă a astmaticilor. Fata se așezase în echilibru pe marginea scaunului, prea murdar pentru gusturile ei. Deasupra, umbrela de soare decolorată se legăna scârțâind. „Nu te mai îndopa cu medicamente, așa, în văzul lumii, spunea încontinuu Lise, e dezgustător.” Cunoștea bine vătămările pe care i le provocau în organism anti-inflamatoriile. Reținerea permanentă a apei, mai ales, care-i însemna fața și trupul cu o ușoară buhăială inestetică, pe care anumite guri rele nu ezitau s-o pună pe seama alcoolului.

— Care alegorice? murmură el, ca pentru sine.

Își amintea parcul de distracții unde lucrase de câteva ori, pe vremea când era student. La zece dimineața, un contramaistru angaja

figuranții pentru spectacol și pentru marea paradă, alegând vreo douăzeci de tipi dintre epavele slinoase și clănțănitoare care stăteau la coadă în spatele administrației. Erau acolo studenți, șomeri, drogați, toți slabi, obosiți, acriți. La ora unsprezece, li se distribuiau costume cu care trebuia să se încotoșmăneze și căpățâni mari de mucava pe care și le prindeau pe umeri pentru a personifica eroi de bandă desenată. Apoi erau împinși pe străzile „satului fermecat”, ale „oazei visurilor”, ca pe o trupă de prizonieri. Iar mulțimile înghesuite pe ambele trotuare râdeau, îi interpelau, dădeau din mâini. Iar Georges, prin jugul capului de carton pe care-l bătea soarele, auzea râsetele adulților și strigătele copiilor. „Uite! Uite! Bubsy-Șoricuța, acolo, cu pantalonii ei roz și coada lungă! Oh! Ce drăguță e, adorabilă! Zi-i bună ziua, zi-i bună ziua lui Bubsy-Șoricuța! O să-ți răspundă!” Iar Georges înainta. Înaintau toți. Cu umerii tăiați, sufocați sub măști, șiroind de sudoare și frânți de oboseală în costumele grele, supraîncărcate de harnașamente ridicole. „Privește! Privește! Poko-Maimuțoiul și prietenul lui, Pedro-Mexicanul!”, „Și acolo! Mac-Maco detectivul, cu lupa și pistolul!”, „Oh! Sunt caraghioși, caraghioși, caraghioși!” Uneori, când căldura era prea puternică, câte unul dintre figuranți leșina și atunci interveneau infirmierii, împopoțonați cu nasuri roșii mari, chinuindu-se să dea de crezut că era un gag, aruncând bolnavul pe o targă lucrată în chip de cutie de sardele uriașă...

— Care alegorice... repetă Georges.

Sosi Julia.

— Nu pare să se simtă bine, decretă ea, înfigându-se lângă masă, și asta! Parc-ar fi un boț de unt topindu-se! Se așează pe vârful bucilor ca să nu-și simtă chiloții uzi. O adevărată paparudă!

— Două sucuri, comandă Georges, stăpânindu-și un zâmbet, sau două beri, în fine, orice...

Femeia cea grasă se îndepărtă. Lângă el, fata de la minister încerca vizibil să înțeleagă ce se întâmplase, după care se adânci în hârtiile ei.

— Ați putea face o listă a celor mai pitorești cazuri? întrebă ea cu o

voce dintr-o dată nesigură.

— Sigur că da, răspunse Georges, aberațiile, infirmitățile... Sau talentele, conform termenului ales pentru a le desemna, se împart în câteva mari categorii. Cea mai puțin gravă e, probabil, aceea a „decalajelor” sau mai degrabă a permutațiilor. Se asistă, astfel, la decalaje olfactive. Pentru bolnav, sângele începe să miroasă a cerneală, iar cerneala a sânge. Refuză să scrie, fiindcă asociază hârtia și tocul cu ceea ce noi am numi „ustensile de măcelărie sau de abator”. Fuge de mirosul de tipografie, refuză să se alfabetizeze. Foarte adesea, rămâne analfabet, neștiind nici să scrie, nici să citească. Dimpotrivă, se delectează cu munci de tăiere, care-i inspiră ceea ce noi considerăm un parfum de „început al anului școlar”, cu mirosul său caracteristic, de cerneală proaspătă. În același mod, la un alt individ, carnea va avea gustul apei de mare, iar pământul, cel al pâinii calde! Așa că, să nu vă mire, dacă întâlniți un copil care refuză să se hrănească și preferă să-și umple gura cu țărână cât e ziua de lungă. Mai sunt și cazuri de aberații auditive: o ușă miaună ca o pisică, iar corbul sună ca un telefon de fiecare dată când deschide ciocul. Am putut observa, nu demult, o fetiță care spărgea toate discurile de muzică clasică pe care le găsea printre lucrurile mele, dar se delecta cu zumzetul aparatului meu de ras electric. Căci, pentru ea, discurile vomau un vacarm de pichamere, iar aparatul de ras cânta o simfonie!

Funcționara de la minister își trânti capacul servietei de piele.

— Nu v-am cerut un rezumat al tezei! i-o reteză ea sec, ci un recensământ al indivizilor capabili să prezinte un interes documentar și... etnologic evident pentru vizitatori.

Îi venea să-i strige: „Bufoni! Nu vrei decât o listă de clovni!”

Dar sosirea Juliei, care aducea două sticle cu o oarecare bere de import, îi permise să-și recapete calmul. Nu era cu adevărat surprins, știuse dintotdeauna că într-o bună zi avea să se pomenească aruncat în plin compromis. De altfel, probabil că fata nici nu era o adevărată angajată a Ministerului Artelor și Culturii, ci mai degrabă o

reprezentantă a consiliului municipal, detașată aici cu unicul scop de a-l intimida.

— Teza mea... începu Georges.

Îl întrerupse imediat:

— Teza dumneavoastră nu are nicio legătură cu existența acestei rezervații. Dacă hotărâm s-o dizolvăm, veți putea, desigur, să depuneți o cerere de candidatură pentru un alt post, într-o altă tabără.

Era o amenințare abia disimulată.

— Ministerul...

Îl întrerupse din nou:

— Ministerul nu poate suporta de unul singur întreținerea instalațiilor, dacă municipalitatea se eschivează!

Femeia se ridică. Acum simțea cu adevărat transpirația. Georges observă că nu se atinsese de bere. Puse pe masă o carte de vizită (un nume și un număr de telefon):

— Chemați-mă când veți fi schițat primele baze ale proiectului nostru.

Se îndepărtă, probabil satisfăcută de-a se fi arătat competentă. Georges plăti, se ridică și traversă drumul pietruit, în direcția turnului de cărămidă. În momentul când să se înfunde pe culoar, văzu la stânga o bătrână ocupată să-și înnoade pe cap un fular de plastic transparent pentru ploaie, în timp ce bărbatul care mergea pe lângă ea se chinuia să îmbrace o manta cerată galbenă sub care avea să se sufoce în câteva secunde. „Defazaj”, își spuse Georges. În jurul lui, numeroase persoane sufereau de defazaj. În aceste cazuri, gesturile nu se mai supuneau gândurilor decât cu o întârziere considerabilă, astfel că, perechea pe care o întâlnise Georges, se acoperea împotriva unei averse căzute cu trei zile în urmă.

Intră. Sala de așteptare era goală. Căută în fundul buzunarului cheia de la laborator, de care nu se despărțea niciodată, descuie broasca triplă și intră în încăperea caroiată pe care o lumina o lampă cu neon. Flacoanele de sânge se aliniau pe etajere frigorifice. O veritabilă bancă,

poate-ar fi trebuit să spună „bibliotecă”, a cărei existență o ținuse secretă întotdeauna.

O dată măcar, hazardul îl slujise de minune. Încă-l mai revedea pe bătrânul prăbușit la picioarele scării, pierzându-și sângele printr-o rană păcătoasă la braț.

— A căzut de pe ultima treaptă! țipa Lise. L-am văzut! Repede, mișcă-te!

Georges îl cunoștea bine. Era un bătrân asocial, respins de clan datorită flecărelilor sale neîncetate, care locuia în vechea stație-service, vecină cu autogara.

— Niciodată nu m-am putut împiedica să vorbesc! spunea el adeseori. Vorbesc chiar și în somn, ore-ntregi. Nevastă-mea m-a părăsit din cauza asta, trăncăneam în stare de somnambulism. Cred că în asta constă boala mea...

Era într-adevăr imposibil să fie întrerupt și singurul mijloc de a scăpa de torentul cuvintelor ce-i țâșneau din gură era acela de a o lua la fugă.

— Își pierde sângele! șopti Lise, arătând jetul roșu închis care pulsa la intervale regulate prin rana deschisă. E o hemoragie arterială...

Georges improviză imediat un garou.

— E mai bine, Dick? E bine așa?

Bătrânul Dick a rezistat. Abia a doua zi au apărut primele simptome de amnezie. Culcat, palid, în așternut, începu prin a n-o mai recunoaște pe Lise când îi aduse o tavă cu mâncare. O numi „Doamnă” și-i adresă lui Georges un „Doctore” lung cât toate zilele, el care abia în ajun îl tutuia.

— Din cauza șocului, conchise Lise, la vârsta lui, l-a zguduit.

Puțin mai târziu în cursul serii, Dick murmură cu voce slabă:

— Noroc că mi-ați oprit hemoragia, doctore, aș fi putut lăsa să mi se scurgă toată viața. Toată memoria, acolo, pe jos. Ce poznă pentru un bătrân ca mine, să nu mai am nici măcar amintirile!

Georges se simți inundat de o emoție crescândă. Luat la întrebări,

bătrânul a dezvăluit o „gaură” în memorie cuprinzând ultimele șase luni, adică întinzându-se până la o dată anterioară sosirii lui Georges și a Lisei. Teoria se construia de la sine și, prin raportare la observațiile pe care putuse deja să le noteze cu ocazia altor accidente, Georges a ajuns în mod firesc la concluzia ce se impunea. În interiorul rezervației, sângele, nemulțumindu-se doar să-și poarte obișnuita hoardă de globule albe sau roșii, transporta și globule de memorie, fiecare din ele conținând câte o amintire distinctă. Contrar față de tot ceea ce putea accepta fiziologia, memoria nu se mai găsea, stocată și localizată, în neuronii creierului, ci se rostogolea la fel de bine, pulsatilă, din venă în venă, dintr-o arteră în alta, prin bătăile inimii. Astfel, tot trecutul unui om se afla la discreția celei mai mici tăieturi, celei mai mărunte răni. Pierderea unui strop de sânge însemna pierderea conștiinței unui moment, a amintirii unei zile, a unui act particular. Iar femeia care se înțepa brodând, putea dintr-o dată să uite prenumele copilului sau al soțului ei. Fiecare înțepătură în degetul mare devenea o gaură a memoriei, fiecare menstruație, o veritabilă gaură neagră în amintiri, iar un accident putea face din omul ce sângera abundent un amnezic total.

— Îți dai seama, exclamă Lise când Georges îi împărtăși concluziile lui, de fiecare dată când strivești un țânțar ghiftuit de sânge, distrugi într-o anumită măsură trecutul unui necunoscut care doarme. E fascinant! Fascinant!

— Poate chiar mai mult decât crezi, îi atrase el atenția, imaginează-ți ce se poate întâmpla în caz de transfuzie. A-ți dona sângele cuiva înseamnă a-i dărui în același timp o parte din memoria ta. Primind sângele unui donator, moștenești ceva din viața unui străin! Iar ironia e și mai mare când îți dai seama că toate grupele sunt compatibile între ele...

În continuare, putuse observa foarte rapid tabu-ul care lovea manipulările sanguine în interiorul rezervației. Când încercase o recoltare, în scopul numărării globulelor, de la o fetiță anemiată, tatăl acesteia spărsese seringa cu o lovitură de ciocan, după cum un rănit

grav refuzase orice transfuzie, preferând să moară în urma hemoragiei decât să se vadă invadat de viața unui necunoscut.

— Totuși, visa Lise, o transfuzie de amintiri, ce figură! Aș fi gata să încerc o asemenea experiență!

Încet, dificil, Georges ajunsese să-și constituie o rezervă de flacoane; recuperând lichidul vital al celor ce agonizau în comă depășită, pe care nimic nu-i mai putea salva, profitând de cele mai mici accidente, cele mai neînsemnate intervenții chirurgicale, salvând strop cu strop, hemoragie după hemoragie, economisind îndârjit. Știa că fiecare sticlă conținea un talmeș-balmeș de amintiri și ar fi dat oricât ca să le poată enumera pe eticheta de-o disperată virginitate, care decora fiecare flacon.

— Trecut în sticlă, se pomenea el murmurând uneori.

Urmându-și studiul, observase că anumite animale, după ce mușcaseră un om sau un copil, erau cuprinse de o melancolie bizară, parcă debusolate de acele imagini pe care le linseseră de pe carnea sfâșiată a victimelor lor și care le asaltau apoi fără ca ele să le poată înțelege. Într-o seară, o găsise pe Lise culcată pe bancheta din spate a Rolls-ului; părul răvășit îi ascundea fața și avea o expresie îndepărtată, stranie. Parcă drogată.

— Am avut trei soți și cinci copii, intonă ea, când Georges dorise s-o ridice, am avut zece amante. Eu sunt trei băieți și două fete și-mi amintesc...

La început, crezu că se îmbătase, dar nu mirosea a alcool. Era moale, lâncedă, iar capul i se bălăbănea dintr-o parte în alta ca și cum gâtul ei și-ar fi pierdut brusc toată puterea de a sta fix.

— Lise! strigă Georges, cuprins brusc de panică. Lise, revino-ți!

Dar femeia se lăsă să cadă peste el râzând, trântindu-i peste ureche gura umedă și caldă. Murmura încontinuu:

— Am făcut dragoste cu doi bărbați deodată. Îmi plac fetițele, sunt bătrână și obosită. Am șase ani și mi-e frică de întuneric. Sunt al naibii de bine făcut pentru un băiat de vârsta mea. Pierre tocmai se naște, am

o burtă enormă, mi-e rău... Îi văd capul între coapsele mele. Trebuie să muncesc câmpul și să cos cortul, e o muncă prea grea pentru un bătrân ca mine... Nevastă-mea mi-e necredincioasă, știu că începe să vorbească lumea...

O apucă de umeri și o scutură din răsputeri. Dintr-o dată părându-i-se că n-avea să mai înceteze vreodată, urlă:

— Lise!

Atunci, piciorul lui strivi ceva pe podeaua mașinii. Un tub de sticlă... Nu! O seringă. O aruncă pe tânăra femeie înapoi și-i dezgoli brațul stâng. În îndoitura cotului încă mai sclipea o picătură roșie, umedă și urma unei înțepături executate stângaci care începea deja să se preschimbe în hematom. Nu-i trebuia mai mult ca să înțeleagă: sângele! Își făcuse o injecție cu sânge! Se bucura de mii de amintiri străine care-i curgeau prin vene pentru a-i exploda în creier. Organismul ei neadaptat reacționase violent în fața șocului, aici aflându-se motivul acestei beții agonice și nesănătoase.

— Puteai să te omori! urlă el, începând s-o pălmuiască, în timp ce Lise nu înceta să surâdă.

— Mi-a căzut primul dinte de lapte, sâsâia ea, fără bastoane mi-e greu să umblu...

A continuat astfel până-n zori, pradă unei ușoare febre care-i înroșea fața, înlăcrimându-i ochii și umezindu-i mâinile. Apoi, dimineața, s-a calmat, căzând într-un somn adânc.

— Nu trebuie să dramatizăm, exclamă ea, când Georges vru să-i țină o predică. A fost o experiență interesantă, care merita încercarea. Nu-i un capăt de lume. Și zău că n-ai spirit științific, altfel, demult ai fi încercat și singur același lucru. Cunoașterea nu se atinge fără riscuri. Toți ADEVĂRAȚII savanți ți-o vor spune...

Începând din acea zi, Georges luase obiceiul să încuie cu cheia ușa laboratorului. Era o măsură de prevedere cam inutilă, de vreme ce, numărând flacoanele de sânge, putuse constata că Lise sustrăsese două. Oare se deda adesea acestor ședințe de toxicomanie atât de

aparte? N-ar fi știut ce să spună. Uneori și-o imagina, culcată goală pe mochetă sau ghemuită în fundul căzii pline cu apă călduță, ascultând bâlbâiala amintirilor străine de-a lungul circumvoluțiunilor ei cerebrale, trăind mii de frânturi de evenimente fericite sau nefericite, devenind, rând pe rând, Marianne, Paul, bătrânul Pierre, Margot; suferind, veselindu-se, născând, devenind tată și mamă, soț și soție. Ajungea astfel să-și compenseze într-adevăr vidul propriei sale vieți?

Nu, niciodată nu vorbise nimănui despre rezerva de flacoane, ca și cum, în chip obscur, s-ar fi temut ca revelațiile lui să nu pună în funcțiune cine știe ce oribil mecanism comercial. Nu îndrăznea să se gândească la câștigul pe care municipalitatea l-ar fi putut extrage dintr-un asemenea fenomen.

Dintr-o dată neliniștit, încuie ușa în urma lui. Se simțea obosit, iar dorința de somn îl năpădi într-o clipă. Un moment fu ispitit să se întindă pe masa de examen medical, dar știa că articulațiile ei, pe trei sferturi blocate, nu permiteau poziția culcată. Se mulțumi să se așeze în mijlocul camerei, pe un taburet de plastic alb. Fără a ști prea bine de ce, începu să se gândească la moarte.

Acum respira cu și mai mare greutate, trecerea de la cuptorul de-afară în umezeala rece care domnea înăuntrul turnului, agravându-i simptomele.

Rămase astfel până seara, prostrat, așteptând momentul când criza, care se concretiza printr-o serie de accese de tuse, avea să-i permită să se târască până la mașină.

Uneori, căuta să-și amintească momentul precis când devenise conștient de boala Lisei. Poate că în acea dimineață de iunie îndeosebi, când, în plin mijloc al restaurantului de pe plajă, își crispase brusc mâinile pe fața de masă și începuse să arunce priviri alarmate în jur, ca și cum ar fi căutat un lucru de care depindea însăși viața ei.

— Unde sunt copiii? țipă ea cu voce albă. Dumnezeule, s-au dus să se joace pe stradă...

Se ridică, traversă sala în detonația seacă a tocurilor ei înalte,

bocănind pe parchet, și se repezi afară din local, strigând:

— Manuel! Beatrice! Veniți înapoi!

Surpriza îl țintuise pe Georges pe scaun și trebui să facă un mare efort fizic pentru a se smulge de la masă și a alerga pe urmele soției lui. O găsise, înfiptă în mijlocul panglicii de asfalt ars de soare care se lipea dezagreabil de tălpi. Plângea. Țeapănă. Dreaptă în rochia ei vaporoasă de voal, cu capul căzut pe umărul stâng. O auzi murmurând:

— Dumnezeule, noi suntem aici și copiii sunt singuri acasă, trebuie să ne întoarcem...

În aceeași seară, a avut o nouă criză. Stăteau culcați unul lângă altul în lumina albastră a veiozei, când deodată Lise își trânti mâinile pe abdomen...

— Uită-te! Uită-te! începu ea să urle. Am burta complet plată! Am născut și nici măcar nu-mi venise termenul, unde e copilul?

Parcurse febrilă camera din priviri, în căutarea unui leagăn inexistent.

— A murit, bâigui ea. Jacques, ai avut dreptate, nu trebuia să muncesc atât de mult timp la câmp...

Deveni țeapănă, cu ochii în tavan, în timp ce lacrimile i se revărsau pe la colțurile ochilor și se rostogoleau pe tâmple, udându-i părul scurt.

La început, încercase să se liniștească singur: „Vrea un copil, își spunea, simte lipsa maternității și face câteva istericale. Nimic grav...”

Apoi totul reîncepuse. De data asta erau în turn, la ultimul etaj. Lise rezemată cu coatele pe pervazul ambrazurii, își oferea fața razelor cuptorului. Brusc, izbucnise în râs...

— Asta-mi amintește de serviciul militar, azvârli ea întorcându-se pe jumătate, când trebuia să facem de gardă în fața cocioabei căpitanului, cu nenorocita aia de cască încălzindu-se, cu cureluşa strânsă-n dinți și pușca-mitralieră care-mi ardea palmele. O porcărie. După aia fugeam la dușuri, mă pieptănam, mă rădeam și coboram pe străzi la fetele din jurul cazărmii. Aveam destul succes, pe vremea aia. Mai ales când mi-am lăsat mustață, ca a lui Clark Gable... Fetele se

înnebuneau după mine. Da’ n-a ținut mult. M-a convocat adjutantul: „Fără chestii de-astea, băiete, a zis, așa-i regulamentu’. Nici barbă, nici mustață, tre’ să ți le tai că de nu te vâr-năuntru și...”

Se întrerupse, cu fruntea încrețită ca sub efortul unei teribile concentrări. Georges crezu că era pe punctul să se uite cruciș.

— Ceva nu merge, murmură ea cu voce abia auzită, ceva nu merge...

Apoi, privindu-l pe Georges în ochi, gâfâi:

— Pierre, ajută-mă! Nu sta înfipt acolo, vezi bine că nu sunt în apele mele, ai să bagi la loc fânul mai târziu...

Simți că îngheța, pe când o poftă nebună de-a o lua la fugă îi sfredelea pântecul. Făcu un pas înainte. Nici măcar nu mai îndrăznea să ridice brațul pentru a se șterge de sudoarea care-i îmbiba sprâncenele. Deodată, Lise se cutremură. Privirea îi deveni mai puțin tulbure. Georges înțelese că se simțea complet pierdută în mijlocul tuturor acelor crâmpeie contradictorii, negându-se unele pe altele, și în care încerca disperată să caute o informație mai convingătoare, mai solidă, mai...

— Dumnezeule, gemu ea, îngrozită, am zece vieți și nu mai știu care e cea bună!

O văzu trăgând aer în piept, silindu-se să fie calmă, metodică.

— Mai întâi, sunt femeie, enunță ea, ca principiu de bază și, astfel vorbind, își strecură mâna sub rochie pentru a-și controla configurația sexului. Da, femeie.

Acesta era un prim element de triere, un grăunte de nisip, dar se vedea bine că era ușurată. O apucă de umeri și o sili să se culce pe masa de examen. Trebuia să doarmă, s-o doboare cu o doză masivă de somnifer, după care...

În momentul când se apropie, cu seringa în mână, o văzu, văzu rețeaua de mici cicatrici ale injecțiilor în scobitura fiecărui braț, ca tot atâtea mușcături minuscule. Dovada se impunea de la sine: nu încetase niciun moment să se drogheze! Extrăgând necontenit din cele două

flacoane de sânge sustrase, se jucase zilnic de-a trăirea altor vieți. În prezent, printr-un fenomen legat probabil de dependență, faptele nu se mai estompau după câteva ore, se instalau în ea, aisberguri, paraziți venind să-i invadeze adevărata memorie, să-i bulverseze sinapsele neuronilor, să introducă alte elemente, la fel de reale, cu tot atâta greutate, tot atâta ADEVĂR. Iar când îi luau astfel în posesiune creierul, nu mai reușea să facă nici cea mai mică deosebire între amintirile ei personale și cele pe care le absorbise artificial.

Lui Georges i-au trebuit mai multe zile pentru a ajunge să-și domine deznădejdea. Cât despre Lise, ea își împărțea timpul între diversele personalități care o locuiau acum. Într-o anume epocă, s-ar fi vorbit despre posesiune și ar fi fost chemat un exorcist. Georges se mulțumea se noteze fiecare manifestare parazitară într-un caiet, încercând să le evalueze numărul și să stabilească o diagramă a revenirii lor ciclice. Își spunea că ar fi putut boteza acest gen de afecțiune, fără teama de-a se înșela, cu termenul de „polimnezie” și iniție imediat un recensământ pe cât de fidel posibil.

Majoritatea scenelor se situau într-o lume rurală destul de veche, provenind din memorii, rând pe rând, masculine sau feminine. Iar Lise, în mod succesiv ciobăniță și fierar, fermieră și tăietor de lemne, își pierdea personalitatea în momentul unei petreceri câmpenești, al unor tumbe prin desișuri, al unui accident de muncă sau al unui Crăciun cu tăciuni. Retrăia scene gospodărești, beții, certuri între băieții de la fermă; frânturile răzlețe din trecut nu aveau nicio legătură între ele. Când își recitea însemnările, Georges avea impresia că parcurge un roman demențial, compus dintr-o îngrămădire de pagini smulse, fără niciun criteriu selectiv, din nenumărate opere, de către un om legat la ochi, lăsat liber într-o bibliotecă fără altă indicație decât să aducă de-acolo cât mai multe foi posibil.

Lise îl trezea în plină noapte, scuturându-l violent de umăr.

— Îți amintești, îngăima ea, îți amintești când mi-am prins brațul în secerătoare și a trebuit să mergi după doctor ca să mi-l taie, acolo, pe

iarbă...? Zi, îți amintești? Până și că părintele Louis îmi ținea capul în poală și spunea: „Nu te necăji, băiatul meu, tot o să ai succes la fete”, zi...

El se ridica, se refugia într-unul din colțurile patului, în timp ce Lise cădea la loc, ghemuită în mijlocul așternuturilor. Începea să se gândească serios la eventualitatea unei transfuzii parțiale sau totale de sânge normal, când atitudinea Lisei se modifică într-un mod și mai radical. În răstimp de câteva zile, deveni taciturnă, închisă în sine. Când o chestiona, femeia se mulțumea să surâdă sau să schițeze gesturi evazive. Într-o seară, nemairezistând, o înhăță de umeri și o zgâlțâi. Era o reacție prostească, dar ajunsese la capătul nervilor. Lise se zbătu, iar cămașa de noapte i se sfâșie de la gât până la talie, lăsând să apară pielea brăzdată de scarificații rituale prost cicatrizate. Abia se stăpâni să nu scoată un urlet de groază. Cu o mișcare a mâinii, îi smulse ultimele zdrențe de pe trup, nevenindu-i să-și creadă ochilor. Spatele, șalele, fesele, partea interioară a coapselor, perimetrul sânilor, TOT corpul îi dispărea sub tăieturi...

Era o nebunie. Incapabilă să-și restructureze personalitatea, se comporta acum ca unul dintre pensionarii taberei! Ce amintiri o împinseseră pe calea inițierii tribale? La ce cunoștințe secrete îi permisese sângele să acceadă? Îl asalta un torent de sentimente contradictorii, oroare, curiozitate, dezgust, INVIDIE...

— De ce, urlă, de ce semnele astea? Știi ce vor să însemne acum, TU o știi!

Îi scăpă din mâini fără o vorbă. Georges se lăsă să cadă pe un scaun, dintr-o dată foarte obosit. Exista o anume ironie în a o vedea pe Lise, care ura atât de mult rezervația și pe ocupanții acesteia, metamorfozându-se în „indigenă”. Avu un râs amar.

— Dar tu ești LISE, îi striga el în urechi, LISE, Lise! Nu asculta ce-ți spun amintirile, fă-ți ordine în memorie, pentru Dumnezeu!

Lise îi întoarse spatele și fugi să se închidă în baie. Georges părăsi casa trântind ușa și se plimbă toată noaptea. Când reveni, în zori, Lise

se răsese în cap...

În zilele următoare și-a ars conștiincioasă toate hainele, de la cel mai neînsemnat ciorap, până la cel mai mic chilot și nu mai stătea decât complet goală. Uneori, îl privea fix în ochi un lung răstimp și-și mângâia umflăturile cicatricelor de pe flancuri ca și cum ar fi încercat să-l facă să înțeleagă ceva. Georges a încercat să se opună, fără prea mare convingere. Știa ce dorea. Se simțea bolnav de o gelozie intelectuală care-l făcea să se rușineze. Ce știa? Ce o învățase, deci glasul sângelui? Cunoștea toate secretele rezervației, toate misterele pe care le scormonea el de ani de zile... TOTUL.

Într-o duminică dimineață, a condus-o în mijlocul corturilor mari de piele albă care încercuiau turnul și unde nici chiar el însuși nu pătrunsese vreodată. Lise rămase acolo un moment, nemișcată, goală și cicatrizată ca toți ceilalți, după care o văzu dând în lături faldurile pavilionului și făcând un pas înainte. Atunci, Georges se întoarse, cu dinții strânși. Parcă ar fi închis ochii în clipa când ea sărea de pe o faleză...

Ulterior a regretat, bineînțeles, dar era prea târziu. Prea târziu. De-atunci Lise trăia în cort, în acel con de piele aspră unde nimeni nu risca să intre vreodată, în fojgăiala de trupuri a casei colective. Fusese primită? O masacraseră? Și-o făcuse vreun bărbat tovarășă de viață? Avea copii? Georges n-avea să afle niciodată. Nu ținea să știe. Într-o zi avea să se deștepte, era sigur, ca o amnezică regăsindu-și memoria. Efectul ultimelor globule odată disipat, avea să-și recapete cunoștința în înăbușeala wigwam-ului, cu burta întinsă de cea de-a șasea sau a șaptea sarcină. Urma să-și amintească totul. Dar n-aveau s-o lase să scape. Nu. Vor prefera să-i taie limba și mâinile pentru a nu le dezvălui secretele... Vor...

Ba nu, se ambală el. Probabil era fericită și era foarte bine așa. Nu avea nici dreptul, nici dorința de-a o smulge din strania comunitate. Pentru ce s-o facă? Și ca să se ducă unde?

Când își termina teza, avea să...

Știa că, peste o săptămână, angoasa, de-a vedea rezervația închisă de către municipalitate, se va fi retras ușurel în tristul magazin de accesorii, unde i se acumulau terorile nocturne. Frica de expulzare i se prăfuia pe un raft al creierului, între eventualitatea unui conflict atomic și teama de cancer, ascensiunea șomajului și proliferarea agresiunilor în metrou. Din timp în timp, o simțea înălțându-se din uitare, ca o bulă de gaz la suprafața unei mlaștini. O scotea din sertarul mintal ca pe o carte extrasă dintr-o bibliotecă și, preț de-o noapte, două, își fabrica o insomnie clasa-ntâi, cu ochii ațintiți în tavan, derulându-și pentru a suta oară în craniu scenariul apocalipsei, schițat de către fata de la primărie. Apoi angoasa adormea din nou, ucisă de repetiție, de reluarea la infinit, iar Georges schimba accesoriul. O teamă o alunga pe alta, niciodată nu știuse să trăiască altfel. Era ca și cum ar fi subscris la un abonament perpetuu într-o oarecare bibliotecă a ororii, fiecare coșmar învechit, uzat, era înlocuit de îndată cu o nouă ipoteză care-i înnoda stomacul timp de o săptămână, două. Pe vremea Lisei, își amintea că jonglase îndelung cu trei sinopsisuri pe care le folosea alternativ în nopțile când nu reușea să adoarmă: Lise însărcinată, Lise înșelându-l, Lise părăsindu-l. De câte ori sărise dintr-o căsuță în alta, pe acest eșichier al angoasei? De câte ori se trezise la ora două noaptea ca să facă un duș fierbinte și să dea pe gât un pahar de votcă sau să alerge în jurul camerei cu speranța că va scăpa astfel de nervozitate?

Da, de câte ori?...

Se ridică, în mijlocul tratatelor de fiziologie îngrămădite pe jos, al planșelor anatomice ce-și etalau geografiile musculare în fascicule roșu deschis, oferind forfota multicoloră a vaselor de sânge ca niște ramificații ale unor străzi și străduțe nebunești, divizându-se la nesfârșit pe planul unui oraș labirintic. Adună din trei mișcări un teanc de radiografii și încercă să ordoneze pachetul astfel format, bătând succesiv marginile pe placa mesei de disecție ca un jucător care se pregătește să împartă cărțile unei ciudate partide de poker medical.

Praful îi însoțea fiecare gest, izbucnind în vârtejuri scămoșate. În cele din urmă, învins de oboseala, se lăsă să cadă într-un fotoliu al biroului acoperit cu mucegai cenușiu. Cu cât trecea mai mult timp, cu atât avea senzația că se apropia mai puțin de scopul ales: găsirea soluției la toate problemele pe care i le puneau locuitorii rezervației. Construcțiile logice se amestecau, demonstrațiile se înglodau în empirismul cel mai derutant. Cu ocazia accidentelor mortale, fusese nevoit să practice diverse autopsii, iar ceea ce constatase punea acum la îndoială toate teoremele fiziologiei clasice. Trupurile pe care le deschisese cu scalpelul îl cufundaseră în abisurile stupefacției și ale buimăcelii, dezvăluind amplasamente ale organelor complet anormale: o inimă în interiorul unui biceps, un creier în sinuozitățile intestinale ale abdomenului. La un copil născut mort, radiografiile prezentaseră doi plămâni atrofiați, striviți în interiorul cutiei craniene și un encefal gigantic umplând cu circumvoluțiunile sale toată cavitatea toracică. De-acum, devenea aproape imposibil să se mai intervină, medical vorbind, fără o îndelungă orientare prealabilă, din moment ce aceste trupuri în libertate nu mai catadicseau să se conformeze regulilor comune admise. Fiecare pacient devenea dintr-o mișcare un teritoriu necunoscut, un gigantic semn de întrebare fiziologic. Ar fi trebuit să se întocmească un atlas al tuturor acestor geografii anatomice, al acestui ansamblu de localizări aberante, un fel de hartă pentru uzul exploratorilor medicali rătăciți. Un tratat de chirurgie recenzând diferitele cazuri de figuri posibile, informând că un apendice se poate situa foarte bine în căușul palmei drepte, că un cap smuls nu implică neapărat moartea pacientului dacă nu conține decât câțiva metri de intestin subțire și că o intervenție pe cord deschis se poate face la cincisprezece centimetri sub ombilic... Da, ar fi trebuit să aibă entuziasmul, credința și știința primilor cartografi, pentru a se lansa în această muncă pe cât de titanică, pe-atât de inutilă, de vreme ce era menită să mucegăiască pe rafturile unei oarecare facultăți, în cea mai totală indiferență, iar Georges se simțea acum prea moleșit pentru a

mai reaprinde ultimele focuri ale pasiunii care încă mai ardeau înlăuntrul lui. Știința sa n-avea să fie transmisă, nu urma să aibă niciun discipol, avea să moară, într-o zi, îndopat cu propriile lui descoperiri sau, dimpotrivă, să vadă vârsta ștergându-i știința deopotrivă cu memoria, umplându-i pereții craniului cu vânturile amneziei. Dar ce conta! N-avea importanță decât cunoașterea artizanală și precară care-i permitea să se întrebe, în momentul când proceda la amputarea unui deget strivit, dacă nu cumva acele falange adăposteau derivația complet ilogică și totuși posibil de imaginat a aortei sau a nervului optic al victimei. Astfel, legi noi și nebunești proclamau astăzi că puteai deveni orb rupându-ți o unghie, mut scrântindu-ți glezna și surd dintr-o fractură de picior!

Georges se afundă în scobitura fotoliului, amețit de mirosul de praf. Exagera, desigur, ridicând la rangul de generalitate ceea ce nu constituia decât un mic număr de cazuri fenomenale, complet izolate în interiorul comunității, dar, la urma urmei, cine putea fi sigur cu adevărat? De altfel, era mai bine ca asemenea revelații să fie ținute secrete. Sănătatea sătenilor nu urma să aibă de suferit; nu o dată, le putuse verifica vitalitatea ieșită din comun și încă-și mai amintea acea operație la plămân în timpul căreia cicatrizarea extrem de rapidă a țesuturilor închisese incizia în mai puțin de trei minute, imobilizând într-o carne, nouă și strălucitoare, bisturiele încă înfipte în pleură! Da, la anumiți indivizi, cicatrizarea țesuturilor semăna cu cazul acelor ierburi din Amazonia care, abia tăiate, reîncepeau deja să crească, peste doar câteva ore fiind regăsite la lungimea inițială...

Georges se ridică din fotoliu, se așeză pe jos și se lăsă pe spate, culcându-se în mijlocul hârtiilor care formau o saltea trosnitoare, rezemându-și obrazul pe volumul legat în pânză al unui tratat de microchirurgie cerebrală. I-ar fi plăcut să se acopere cu dosare, cu cărți, cu reviste medicale, să se ascundă în mijlocul unui bârlog de hârtie velină tipărită, să se ghemuiască sub un tunel de teze, memorii, note de curs, radiografii negre și lucioase ca solzii unui pește abisal. Ar fi vrut

să doarmă. Să doarmă și să uite. În așa hal se ghiftuise cu neuroleptice și antidepresive, încât cea mai mică pauză, cea mai scurtă oprire se preschimba imediat în somnolență, făcând să-i defileze prin spirit valurile mereu mai grele ale unui somn din ce în ce mai adânc. Se lăsă să curgă în hăul căscat a neantului, cedând amețelii. Și încetă să mai existe...

Afară, mașinile bălțate umpleau treptat tabla de dame a parcării, vomându-și șuvoiul de vizitatori cu pălării de pânză.

De la o oră la alta, umbra turnului de cărămizi mătura rezervația cu degetul său rectiliniu, transformând tabăra într-un gigantic cadran solar, unde fiecare clădire marca o etapă din lungul drum al zilei către noapte.

Julia avea să-și destupe sticlele până seara, până în momentul când claxonul autobuzelor avea să pună capăt țăcănitului aparatelor...

Iar Suna avea să străbată strada principală de-a-ndărătelea, spre marea încântare a turiștilor, provocând râsetele copiilor care voiau să-i atingă cicatricele sau craniul ovoidal „atât de amuzant”. I se cerea să pozeze în compania unei femei în șort și cămașă înflorată și poate avea s-o facă fără a înțelege cu adevărat de ce i se strecurau apoi câteva monede în mână.

Da, avea să fie o zi frumoasă, terminată în sticle goale și hârtii slinoase, când soarele va veni să moară într-o ultimă văpaie peste panoul metalizat de la intrarea în sat, unde se etala, cu litere mari și roșii, anunțul:

Rezervația naturală Almoha. Vizite etnologice cu ghid.

Acel panou, unde o inscripție cu cretă, adăugată de mâna lui Georges, proclama ironică...

Hrănirea mutanților interzisă!